

PRESTRUKTURIRANJE V EVROPI: 27 NACIONALNIH SEMINARJEV

27 NATIONAL SEMINARS ANTICIPATING AND MANAGING RESTRUCTURING

To support knowledge sharing on restructuring, the European Commission recently launched a new initiative for disseminating the lessons learnt on existing and innovative measures being taken in EU member states for anticipating and managing restructuring at the national, regional, and local levels, and across specific economic sectors. This has been done through a project (EC service contract) for the preparation of 27 country background papers on restructuring, which have been discussed at 27 national seminars covering all the countries of the European Union. The national seminar for Slovenia took place on 16 March 2010 in Ljubljana. In 2010, a synthesis report was produced for the purposes of drawing together the important lessons learnt about anticipating and managing restructuring in Europe. The *International Training Centre of the ILO* which is based in Turin, Italy, has been awarded the contract for implementing this initiative. The national reporter for Slovenia was *prof. dr. Barbara Kresal, University of Ljubljana*. During the National seminar in Ljubljana, 16. 3. 2010, *The Institut for Labor Law at the Faculty of Law, University of Ljubljana*, participated and contributed to the Slovenian National seminar as the national assistant organization. A final gathering of all the participants of this EU project, with the aim to develop a common synthetic view of the evolution of national systems in this field, was organized in October 2010. The Belgian Presidency of the EU Council and the European Commission organised the Belgium Presidency Conference: *Anticipating and managing restructuring in a socially responsible way - New partnerships to preserve employment* which took place in Brussels on 18 & 19 October 2010.

POROČILO

1. UVOD

Evropska komisija – GD za zaposlovanje, socialne zadeve in enake možnosti je sprožila pobudo za izmenjavo znanja z naslovom »**Prestrukturiranje v Evropi: 27 nacionalnih seminarjev**« (sklic VC/2008/0667), ki jo je izpeljal Mednarodni center za usposabljanje pri Mednarodni organizaciji dela (ITC-ILO), ob pomoči in sodelovanju nacionalnih ekip v vsaki državi članici EU.

Vodja **nacionalne ekipe za Slovenijo** je bila *prof. dr. Barbara Kresal (FSD in EF UL)*, ki je izdelala nacionalno poročilo za Slovenijo¹, vodila nacionalni seminar v Ljubljani in predstavila rezultate nacionalnega seminarja in poročila na zaključni mednarodni konferenci v Bruslju. Pri organizaciji nacionalnega seminarja za Slovenijo, ki je potekal 16. marca 2010 v Ljubljani in pri nudenju strokovne podpore v pripravljalni fazi tega mednarodnega projekta, je kot nacionalni koordinator sodeloval *Inštitut za delo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani (IDPF)*. Pri izvedbi projekta so aktivno sodelovali še: *prof. dr. Mitja Novak, mag. Katarina Kresal Šoltes in Karim Bajt Učakar (IDPF), doc. dr. Etelka Korpič Horvat (PF UL), mag. Vera Aljančič (članica uprave Mercator d.d.), mag. Jurij Snoj (ZRSZ), Marta Gorjup Brejc (predsednica uprave Peko d.d.), Metka Penko Natlačén, Igor Knez (GZS), Maja Skorupan (ZDS), Dušan Semolič in Andrej Zorko (ZSSS), Peter Pogačar (MDDSZ), Igor Antauer (ZDOPS), Katarina Primožič (Dars), mag. Nataša Belopavlovič (Praktika), Biserka Kogej Dmitrovič (predsednica VDSS) in Helena Bešter (Kapitalska družba).*

Eden od zaključnih dogodkov tega vseobsežnega EU projekta je bila priprava skupnega zaključnega poročila, ki je združil ugotovitve in primerjave zakonodaj in praks iz vseh 27 nacionalnih poročil² in v okviru Belgijskega predsedovanja EU izvedba mednarodne konference: »**Anticipating and managing restructuring in a socially responsible way - New partnerships to preserve employment**», ki je potekala 18. in 19. Oktobra 2010 v Bruslju in na katero so bili povabljeni vsi aktivni udeleženci nacionalnih seminarjev, med njimi tudi nacionalna ekipa iz Slovenije.

¹ Publikacija »**Nacionalni osnovni dokument Slovenija**« je dosegljiva v knjižnici IDPF in na spletnih straneh A.R.E.NA.S.

² Publikacija »**EU Synthesis Report**« je dosegljiva v knjižnici IDPF in na spletnih straneh A.R.E.NA.S.

2. OZADJE, NAMEN IN CILJI PROJEKTA

Marca 2005 je Evropska komisija (EK) izdala obvestilo o »Prestrukturiranju in zaposlovanju – napovedovanje in spremljanje prestrukturiranja z namenom razvoja zaposlovanja: vloge Evropske unije³, v katerem ES oblikuje celovit in koherenten pristop v zvezi s prestrukturiranjem. V svojem poročilu o "Prestrukturiranju v Evropi"⁴ (December 2008) EK ocenjuje, kateri ukrepi so bili izvedeni v Evropski Uniji (EU), ki bi predvidevali in nadzirali spremembe v zaposlovanju, s posebnim poudarkom na trenutni gospodarski in finančni krizi, ki je prizadela gospodarstva EU. Da bi podprla širjenje znanja o prestrukturiranju, je Evropska komisija naročila izvedbo omenjenega vseobsežnega EU projekta.

Namen projekta je določiti in analizirati politike in ukrepe, ki jih je sprejelo 27 držav članic EU v sklopu predvidevanja in vodenja prestrukturiranja. Gre za pobudo, katere pomen je še posebej razviden v kontekstu trenutne gospodarske krize. Niz nacionalnih seminarjev naj bi pravočasno ponudil priložnost, da strokovnjaki iz vseh držav članic EU razpravljajo o dobrih praksah na področju prestrukturiranja tako na državni kot na evropski ravni. Razprava v okviru seminarjev se je osredotočila na učinkovitost in uporabnost teh ukrepov in orodij, pri tem pa je bil upoštevan trenutni gospodarski upad. Vsak nacionalni seminar naj bi dopolnil obstoječi obseg znanja o tem, kako napovedovati in voditi prestrukturiranje in kako ublažiti njegove negativne vplive na družbo in zaposlovanje.

Mednarodna pisarna za delo (MOD) in Mednarodni center za usposabljanje (ITC-ILO) sta za visokokakovostne seminarje in tehnična poročila aktivirala svojo mrežo za vprašanja prestrukturiranja in v celoti vključila *tri strani v vsaki državi* (ministrstva za delo, sindikate in organizacije delodajalcev). *Neodvisni strokovnjaki*, od katerih so številni člani *Mednarodne mreže strokovnjakov za prestrukturiranje v Evropi (IRENE)*, so pripravili referenčno gradivo po državah v angleščini in v nacionalnem jeziku, svetovali, na katere primere proučevanja se je treba osredotočiti, svoje ugotovitve pa so predstavili na nacionalnih seminarjih in zaključni konferenci v Bruslju.

V podporo širjenju znanja med nacionalnimi strokovnjaki in tehničnim odborom je bil ustanovljen **internetni portal skupnosti za prakso A.R.E.NA.S.**⁵

³ <http://europa.eu/scadplus/leg/en/cha/c10136.htm>

⁴ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=103&newsId=434&furtherNews=yes>

⁵ Glejte: <http://arenas.itcilo.org/en/home>

3. NACIONALNI SEMINARJI

V okviru projekta je bilo organiziranih 17 dvodnevnih in 10 enodnevnih seminarjev, pri čemer so bili upoštevani kot kriteriji število prebivalstva in velikost gospodarstva. Enodnevni seminarji so potekali na Cipru, v Estoniji, Bolgariji, Latviji, Litvi, Luksemburgu, na Malti, na Slovaškem, v Sloveniji in na Danskem, dvodnevni pa v Avstriji, Belgiji, na Češkem, Finskem, v Franciji, Nemčiji, Grčiji, na Madžarskem, na Irskem, v Italiji, na Nizozemskem, Poljskem, Portugalskem, v Španiji, na Švedskem, v Združenem kraljestvu in Romuniji. Med pripravljalno fazo vsakega nacionalnega seminarja je organizacijska ekipa sestavila seznam ustreznih organizacij v vsaki državi, z najvidnejšimi strokovnjaki predstavnikov ustreznih organov centralnih, regionalnih in lokalnih oblasti, sindikatov, organizacij delodajalcev, podjetij, trgovskih zbornic, univerz, raziskovalnih mrež in drugih ustreznih teles. Nacionalnih seminarjev in zaključne mednarodne konference v Bruslju so se lahko udeležili le povabljeni strokovnjaki.

4. NACIONALNI SEMINAR ZA SLOVENIJO

Nacionalni seminar za Slovenijo je potekal 16. marca 2010 v GH Union v Ljubljani, pod strokovnim vodstvom ITC ILO in v sodelovanju z Inštitutom za delo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. Na seminarju v Ljubljani so bili predstavljeni izsledki osnovnega nacionalnega dokumenta za Slovenijo, ki ga je pripravila nacionalna poročevalka, prof. dr. Barbara Kresal, ti izsledki pa so bili nato v skupni diskusiji in na okroglih mizah obravnavani s strani predstavnikov slovenske Vlade, sindikatov, združenj delodajalcev in raziskovalnih inštitutov. Nacionalnega seminarja za Slovenijo se je udeležilo 35 udeležencev. Zaradi želje Evropske komisije, da bi razprava med seminarjem potekala na visoki ravni, je bila udeležba možna le na podlagi vabila.

Sklepi nacionalnega seminarja za Slovenijo so bili povzeti in objavljeni v evropskem zbirnem poročilu, ki je bil predstavljen Evropski komisiji v sklopu zaključne mednarodne konference, ki je 18. - 19. oktobra 2010 potekala v Bruslju.

Program nacionalnega seminarja za Slovenijo je obsegal naslednje teme:

- **Pregled politik in orodij v okviru EU za predvidevanje in vodenje prestrukturiranja**, ki ga je podal *Martin Ulbrich, Generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in enake možnosti*

- **Predstavitve glavnih ciljev in orodij nacionalnih seminarjev**, ki jih je podal *Peter Tomlinson, ITC-ILO*
- **Ukrepi in orodja za predvidevanje prestrukturiranja**, ki jih je predstavila *prof. dr. Barbara Kresal, FSD in EF UL, nacionalna poročevalka*
- **Kako učinkoviti in uporabni so obstoječi ukrepi in orodja za predvidevanje prestrukturiranja v času sedanje gospodarske krize?**, okroglo mizo je moderiral *prof. dr. Mitja Novak, PF UM*, poglede predstavnikov delodajalcev, delavcev in (centralne/lokalne) oblasti pa so predstavili: *Andrej Zorko (ZSSS), Maja Skorupan (ZDS), Metka Penko Natlačen (GZS) in Jurij Snoj (ZRSZ)*
- **Primeri dobre poslovne prakse:** Primer 1. Prestrukturiranja maloprodajne mreže v družbi Mercator, d.d., ki ga je predstavila *mag. Vera Aljančič Falež, članica uprave Mercator, d.d.*, skupinsko delo in plenarno razprav o učinkovitosti, uporabnosti in prenosljivosti pa je moderirala *doc. dr. Etelka Korpič Horvat*
- **Pregled obstoječih ukrepov in orodij na nacionalni, regionalni in lokalni ravni**, ki ga je podala *prof. dr. Barbara Kresal, nacionalna poročevalka*
- **Vodenje prestrukturiranja v Sloveniji: Spoznanja na podlagi dosedanjih izkušenj in izgledi za prihodnost**, okroglo mizo je moderiral *prof. dr. Mitja Novak, UM*, na njej pa so sodelovali *Peter Pogačar (MDDSZ), Dušan Semolič (ZSSS) in Igor Antauer (ZDOPS)*
- **Primeri dobre poslovne prakse:** Primer 2. Kontinuirano prestrukturiranje v družbi Peko, d.d., ki ga je predstavila *Marta Gorjup Brejc, MBA, predsednica uprave Peko, d.d.*, skupinsko delo in strokovno delavnico pa je moderirala *doc. dr. Etelka Korpič Horvat, UM*.

5. MEDNARODNA KONFERENCA »Predvidevanje in vodenje prestrukturiranja na socialno odgovoren način – novo partnerstvo za ohranitev zaposlitev«

V času od 18. do 19. oktobra 2010 je potekala v Bruslju mednarodna konferenca z naslovom »**Anticipating and managing restructuring in a socially responsible way - New partnerships to preserve employment**», ki je bila organizirana v okviru Belgijskega predsedovanja in katere glavni namen je bila predstavitve in skupna diskusija o izsledkih projekta "27 nacionalnih seminarjev Predvidevanje in vodenje prestrukturiranja". Konferenca se je udeležilo več kot 500 strokovnjakov iz 27 držav članic EU, med njimi tudi 11 članska slovenska delegacija, ki so jo sestavljali: prof. dr. Barbara Kresal, prof. dr. Mitja Novak, mag. Nataša Belopavlovič,

mag. Katarina Kresal Šoltes, mag. Vera Aljančič, mag. Jurij Snoj, Igor Antauer, Helena Gešter, Biserka Koger Dmitrovič, Katarina Primožič in Igor Knez. Izsledki slovenskega nacionalnega seminarja, ki jih je na konferenci predstavila prof. dr. Barbara Kresal, so bili primerjalnopravno obravnavani na posebni delavnici, skupaj z izsledki nacionalnih seminarjev iz Malte, Velike Britanije, in Nizozemske. Ostala nacionalna poročila drugih držav članic EU so bila obravnavana na drugih delavnicah. Na plenarnem zasedanju so predstavili svoje poglede na probleme prestrukturiranja gospodarstva v EU: Joëlle Milquet, Vice-Prime Minister and Minister for Employment and Equal Opportunities, Belgium; Mr Armindo Silva, Director, Directorate General for Employment, Social Affairs and Equal Opportunities; Joël Decaillon, Deputy General Secretary, European Trade Union Confederation; Mr Sverker Rudeberg, Member of the Social Affairs Committee, BUSINESSSEUROPE. Na konferenci je poleg nacionalnih poročevalcev in plenarnih uvodničarjev sodelovalo še več kot 30 uglednih strokovnjakov in visokih predstavnikov delodajalskih in sindikalnih organizacij EU. Mednarodno konferenco je zaključil Joëlle Milquet, Vice-Prime Minister and Minister for Employment and Equal Opportunities, Belgium.

*Karim Bajt Učakar**

* Karim Bajt Učakar, Inštitut za delo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani
karim.bajt@pf.uni-lj.si

Karim Bajt Učakar, The Institute for Labour Law at the Faculty of Law, University of Ljubljana, Slovenia